

Prabuty coraz ładniejsze...

Otoczenie figury Matki Boskiej przy ul. Warszawskiej po modernizacji skweru, ułożeniu chodników i wykonaniu parkingu przy budynku byłego kina wygląda teraz przejrzysto i nowocześnie. Można powiedzieć, że figurka wyjrzała zza siermiężnego płotka. Gdy nasadzona zielenią podrośnie (najpierw gdy ocaleje...), będzie tu pięknie, prawda?

*Życzymy Państwu radosnych Świąt,
spędzonych w gronie najbliższych w atmosferze
miłości i wzajemnej życzliwości.*

*Miech dźwięk kołedy i zapach jodły
przyniosą Wam chwilę refleksji i wytchnienia
od codzienności.*

*Wszelkiej pomyślności w nadchodzącym
Nowym Roku!*

*Henryk Fedoruk
Przewodniczący
Rady Miejskiej Prabut*

*Bogdan Pawłowski
Burmistrz
Miasta i Gminy Prabuty*

Trudne, ambitne wyzwanie...

Budżet 2009

Kończy się dyskusja, dotycząca projektu budżetu miast i gminy Prabuty na przyszły rok. Komisje stałe Rady Miejskiej wyraziły swoje opinie, w wyniku których burmistrz i skarbnik gminy wprowadzili autopoprawki do projektu i wszystko wskazuje na to, że w środę, 17 grudnia Rada budżet „przyklepie”. Powszechnie panuje opinia, że plan finansowy gminy na przyszły rok jest wyjątkowy, zarówno pod względem kwotowym (wydatki sięgają prawie 40 mln zł) jak również z uwagi na wysoki wskaźnik zaplanowanych nakładów inwestycyjnych (ok.30% całości wydatków).

O przyszłorocznym budżecie rozmawiam z panią skarbnik miasta i gminy Elżbietą Wykner:

M.S.: Pani skarbnik, na czym polega wyjątkowość przyszłorocznego budżetu?

E.W.: Przede wszystkim na jego wysokości w sferze wydatków i wynikającej z niej różnicy między wydatkami i dochodami. W przyszłym roku znacznie się wreszcie realizacja długo oczekiwanego dofinansowania ze środków unijnych projektów inwestycyjnych, zapowiadanych na lata 2007-2013. Samorządy, chcąc zrealizować swoje żywotne przedsięwzięcia inwestycyjne muszą być dobrze do tego startu przygotowane, zarówno pod względem formalnym (dobrze opracowane wnioski) jak i finansowym. Wsparcie unijne nie obejmuje pełnego finansowania, każdy samorząd musi zabezpieczyć udział własny w inwestycjach, który naszym przypadkiem wyniesie około 60 % globalnych kosztów inwestycji. *(c.d. na str. 2)*

Budżet 2009

M.S.: Aż tyle? W zapowiedziach regionalnych programów operacyjnych zakładano dofinansowanie z unijnych środków sięgające 70% kosztów. Tymczasem wychodzi na to, że będzie to 40%...

E.W.: Najwidoczniej liczba wniosków o dofinansowanie znacznie przekroczyła zakładaną.

Chcąc obdzielić jak największą grupę samorządów dysponenci zdecydowali się na obniżenie wskaźnika. Kogo stać na większy udział własny, godzi się na to, co dają...

M.S.: A nas stać? W projekcie budżetu planowany deficyt wyniesie ponad 9 mln zł...

E.W.: Inwestycji, czekających nas w najbliższym czasie nie byłoby w stanie zrealizować samodzielnie. Sama rozbudowa Stacji Uzdatniania Wody i Budowa Kanalizacji Sanitarnej to koszt około 13 mln zł, z czego na 2009 r. przypada 7 mln. Musimy wykorzystać nasze pięć minut, jeśli nie chcemy w XXI wieku mieć wychodków na dworze i przeciekających szamb.

Nie należy się sugerować wysokością deficytu. Po pierwsze, zadłużenie gminy nie przekroczy dopuszczalnej granicy bezpieczeństwa, po drugie, musimy zaplanować pokrycie całości kosztów inwestycji, by po jej rozliczeniu otrzymać część „unijną”. Oznacza to, że około 40% poniesionych wydatków wróci do budżetu, zmniejszając zadłużenie.

M.S.: Wymieniła Pani dwie kluczowe inwestycje na przyszły rok (7 mln zł). Łącznie na zadania inwestycyjne zaplanowano kwotę 11.515.000zł, co stanowi niespotykany dotąd 30% wskaźnik udziału wydatków inwestycyjnych w ogóle wydatków. Na co wydamy pozostałe 4,5 mln zł?

E.W.: W tej kwocie mieści się m.in. przebudowa ul. Łąkowej (1 mln zł), związana z planowaną inwestycją na skrzyżowaniu dróg 522 i 523 (przy stacji Orlen). W ramach programu rządowego t.zw. „schetynówek” (modernizacji dróg lokalnych), zrealizujemy przebudowę ul. Chodkiewicza. Obok udziału budżetu państwa, naszym partnerem w tym przedsięwzięciu jest powiat. Dzięki poparciu starostów i naszych radnych powiatowych w budżecie powiatu na to zadanie uchwalono kwotę 900.000zł. Taki sam będzie nasz udział w inwestycji a resztę (1.8 mln zł) pozyskamy z programu „schetynówek”. Zaplanowano również 650.000zł na remont kościołka „polskiego” i budowę trasy rowerowej szlakiem dawnego toru kolejowego, w ramach dużego projektu pod nazwą „Podniesienie atrakcyjności turystycznej Szlaku Polskich Zamków Gotyckich na Powiślu” (z udziałem 7 samorządów pod auspicjami Sztumu). 350.000 zł zaplanowano na budowę zastępczych mieszkań socjalnych, 200.000 zł na dofinansowanie kolejnego budynku TBS, 250.000 zł na docieplenie obiektów

przedszkoli (zaoszczędzonych w wyniku przekształcenia placówek). Na dalszą poprawę estetyki w mieście zaplanowano łącznie 400.000 zł na trzeci etap przebudowy skwerów i chodników przy ul. Warszawskiej oraz na parking przy ul. Kraszewskiego. Na dalszą modernizację oświetlenia w mieście zaplanowano kwotę 125.000 zł.

Nie zapomniano o terenie wiejskim gminy. W ramach programu rozwoju obszarów wiejskich zabezpieczono wstępnie kwotę 300.000 zł na poprawę infrastruktury w Rodowie, Gdakowie i Julianowie.

Listę wydatków inwestycyjnych na 2009 r. uzupełniają koszty projektów - budowy sali gimnastycznej przy Zespole Szkół w Trumiejkach oraz przeniesienia i adaptacji biblioteki miejskiej.

M.S.: Przejdźmy teraz do dochodów i wydatków bieżących, które stanowią pozostałe 70% ogółu wydatków. W pozycji dochodów zwykle sporo emocji budzi wysokość podatku rolnego. Jak kształtuje się jego wysokość na przyszły rok?

E.W.: Podatek rolny ustala się w odniesieniu do podawanej przez prezesa GUS przeliczeniowej ceny 1 kwintala żyta. Na przyszły rok cena ta wynosi 55,80 zł. Rada Miejska przyjęła 50,22 zł, co oznacza obniżkę GUS-owskiej stawki o 10%. Planowany udział podatku rolnego w dochodach to około 1 mln zł, co stanowi niespełna 3% globalnych dochodów. W pozycji dochodów nadal kluczową część pozyskujemy z subwencji ogólnej, która w przyszłym roku wyniesie 14.640.772 zł (49% naszych dochodów).

M.S.: Jak sięgam pamięcią, subwencja oświatowa, wchodząca w skład subwencji ogólnej nigdy nie pokrywała całości wydatków na oświatę. Czy nadal tak będzie?

E.W.: Niestety tak. Subwencja oświatowa, mimo wzrostu o 7,8% nadal nie pokrywa naszych nakładów na oświatę. Ten wzrost obejmuje jedynie dwuetapowe podwyżki nauczycielskich płac (w styczniu i wrześniu o 5%). Wysokość tej subwencji to kwota 8.213.467 zł a nasze wydatki na oświatę - 11.470.261 zł. Łatwo sobie wyliczyć, ile musimy dołożyć ze swojej kasy. Trzeba jednak uwzględnić fakt, że realizujemy zadania oświatowe nie objęte subwencjonowaniem, jak choćby utrzymanie i remonty przedszkoli (1.237.000 zł), czy dowóz dzieci (460.000 zł). Zaplanowaliśmy podwyżki dla administracji oświatowej w kwocie ponad 100.000 zł, planujemy uzupełnienie monitoringu na wszystkie placówki.

M.S.: Czy drażliwy ostatnio temat bezpieczeństwa znalazł odzwierciedlenie w przyszluszczonym budżecie?

E.W.: Planujemy doposażyć komisariat policji w sprzęt komputerowy. Ponadto będziemy kontynuować monitoring miasta, rozszerzając go na ul. Kwidzyńską i Grunwaldzką.

M.S.: Pani skarbnik, dlaczego mówi się, że budżet na 2009 r. jest trudnym wyzwaniem?

E.W.: Pomyślność niektórych zadań nie zależy od nas samych. mimo, że jesteśmy do nich dobrze przygotowani. Mam nadzieję, że wsparcie z unijnej puli przebiegnie sprawnie i bez opóźnień.

M.S.: Życzę tego Pani, radnym, burmistrzom, współmieszkańcom i sobie. Dziękuję za rozmowę. M. Szulc

wieści z ratusza...

Spotkanie z Marszałkiem

10 grudnia br. z wizytą w Prabutach przebywał Marszałek Województwa Pomorskiego Jan Kozłowski. Marszałek spotkał się w sali konferencyjnej prabuckiego urzędu z radnymi, członkami ugrupowania Porozumienie Samorządowe oraz mieszkańcami Prabut. Tematyka spotkania dotyczyła budżetu województwa pomorskiego na rok 2009, sytuacji PKP Przewozy Regionalne po reorganizacji od 1 stycznia 2009 r., sytuacji w ochronie zdrowia oraz projektów, które gmina Prabuty zamierza realizować z samorządem województwa pomorskiego w dziedzinie sportowej, edukacyjnej i drogowej.

Zapytany o funkcjonowanie kolei regionalnej i wpływ samorządu województwa na ilość połączeń Marszałek stwierdził, że w pierwszym okresie po przejęciu tego zadania dokonana zostanie analiza potrzeb regionu ze szczególnym uwzględnieniem możliwości lokalnej SKM-ki (pamiętamy, że w pewnym okresie tabor SKM kursował do Hławy).

Marszałek podkreślił, że gmina Prabuty aktywnie uczestniczy w procesie pozyskiwania środków unijnych i zgłosiła projekty związane z budową stacji uzdatniania wody, kanalizacji, budowy sali gimnastycznej w Trumiejkach w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego oraz projekty związane z terenami wiejskimi w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Uwaga, nasi przedsiębiorcy !

Informujemy, iż w 2009 roku gmina Prabuty będzie realizowała projekt współpracy transgranicznej pomiędzy przedsiębiorcami z naszej gminy oraz przedsiębiorcami z Obwodu Kaliningradzkiego.

Ideą projektu jest nawiązanie współpracy biznesowej pomiędzy firmami z Prabut oraz Mamonowa. W ramach projektu odbędą się 3 spotkania, w tym dwa spotkania w Prabutach i jedno w Mamonowie oraz przeprowadzone będzie szkolenie z tematyki międzynarodowej współpracy biznesowej. Szkolenie będzie przeprowadzone przez zewnętrzną firmę i obejmie swoją tematyką wszelkie aspekty dotyczące handlu międzynarodowego (cła, podatki, inne wymogi związane z prowadzeniem handlu międzynarodowego).

Projekt będzie trwał od maja do sierpnia 2009 roku. W marcu planujemy zorganizowanie spotkania informacyjnego dla wszystkich przedsiębiorców zainteresowanych udziałem w projekcie.

Uwaga - udział w projekcie jest bezpłatny. Wszystkie koszty projektu będą współfinansowane ze środków Mechanizmu Finansowego EOG, Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz budżetu Miasta i Gminy Prabuty.

Dodatkowe informacje dostępne są w Urzędzie Miasta i Gminy Prabuty (pokój nr 17) oraz pod numerami telefonów (055) 262 41 63 i (055) 262 41 58

Konsultacje w sprawie budżetu

Pięciu na jednego...

Albo mieszkańcy mają do samorządu Prabut nieograniczone zaufanie, albo okres przedświąteczny nie sprzyja „nasiadówkom” przepojonym szeregiem cyfr, nie zawsze zrozumiałych. W każdym razie na konsultacje w sprawie budżetu w sali MGOK przybył 1 (słownie: jeden) mieszkaniec i został oswojony z materiałem przez konsultantów w liczbie czterech (i piąty malutki). Było miło i przyjaźnie, obywatel D. przy tym wykazał stosowne zainteresowanie i zaskakującą wiedzę.

MS

wieści z ratusza...

Auto już jest

Sfinalizowano zakup auta do przewozu osób niepełnosprawnych, co zapowiadaliśmy w listopadowym numerze. 27 listopada br. firma „Alcar” z Olsztyna dostarczyła długo oczekiwany samochód. Kluczyki do auta zostały przekazane kierownikowi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prabutach pani Wandzie Angielskiej-Koniszewskiej.

Auto będzie wykorzystywane między innymi do dowozu do szkół dzieci niepełnosprawnych oraz dowozu osób z gminy Prabuty na terapię zajęciową do Górek pod Kwidzynielem prowadzoną przez fundację Misericordia.

Razem weselej

Pod takim hasłem po raz kolejny Prabuckie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych zorganizowało spotkanie integracyjne. Odbyło się ono w dniu 30 listopada w Szkole Podstawowej nr 2 w Prabutach.

Wspólne malowanie, wycinanie, lepienie z masy solnej oraz gry i zabawy ruchowe dały mnóstwo radości najmłodszym uczestnikom, a dorosłym wiele satysfakcji. Szczęście dzieci zostało dopełnione drobnymi upominkami. Nagrodą dla dorosłych były uśmiechnięte buzie uczestników spotkania.

To wszystko udało się zorganizować dzięki środkom finansowym pozyskanym z Urzędu Miasta i Gminy Prabuty, Polsko – Amerykańskiej Fundacji Wolności reprezentowanej przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce i Lokalną Fundację Filantropijną PROJEKT w Kwidzynie oraz pracę wolontariuszy.

Sprzęt dla Centrum w Rodowie

Informujemy, że w ramach dotacji przyznanej przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku wyposażono Centrum Artystyczno – Ekologiczne w Rodowie w nowe wyposażenie edukacyjne.

Zakupione przedmioty to: teleskop do obserwacji nieba, zestaw 40 szt. wydawnictw do prowadzenia zajęć terenowych, zestaw kolumn głośnikowych do prezentacji multimedialnych, 15 szt. sztalug wraz z rysownicami oraz zestaw toreb naramiennych przydatnych podczas prowadzenia zajęć na terenie ścieżki przyrodniczej w Rodowie.

Przyznana dotacja (3 000 PLN) wraz z wkładem własnym gminy Prabuty jest efektem stałej współpracy samorządu Prabuty z WFOŚ w Gdańsku, która trwa od 2005 roku. Umożliwia to sukcesywne podnoszenie atrakcyjności i wzbogacanie oferty edukacyjnej CAE w Rodowie.

Miasto - dwójce

Trwa cykl modernizacji SP2. Po dociepleniu i nowej elewacji przyszedł czas na otoczenie szkoły. Plac apelowy szkoły zostanie odwodniony i otrzyma nową nawierzchnię. Wykonany zostanie też podjazd dla osób niepełnosprawnych. Koszt inwestycji to 150.000zł.

z naszej historii... *A. T. Klejnowski*

Rzemieślniczy Sztandar

Dwa lata po zakończeniu II wojny światowej, życie w Prabutach zaczęło nabierać właściwych wymiarów. Wprawdzie Polska znalazła się pod rządami totalitarnymi, jednak ludzie w ogromnej większości pozostali wierni ideałom I i II Rzeczypospolitej. A „matki, żony w mrocznych izbach, wyszywały na sztandarach hasło: Honor i Ojczyzna...” jak napisał w 1981 roku Jan Pietrzak w wierszu pt. „Żeby Polska była Polską”.

Rzemieślnicy naszego miasta ufundowali w 1947 roku swój sztandar cechowy. Jego prawa strona przedstawiała godło Polski Ludowej – Orła Białego bez korony – wokół którego, na czerwonym tle, umieszczono napis: „CECH ZBIOROWY RZEMIEŚLNİKÓW W PRABUTACH, 1947”. Natomiast na lewej stronie sztandaru, będącej w kolorze zielonym, umieszczono pośrodku wizerunek Matki Boskiej Częstochowskiej z napisem: „POD TWOJĄ OBRONĘ UCIEKAMY SIĘ”.

Na tej samej stronie znajduje się sześć wyszytych kolorowymi nićmi symboli zawodów: kowalskiego, stolarskiego, szewskiego, krawieckiego, fryzjerskiego i drwal-
skiego.

Szerokość sztandaru wynosi 94 cm, a długość 115 cm. Uchwyt- drzewiec wynosi wraz z herbem i znakiem rzemieślniczym 145 cm. Sam herb z kołem rzemieślniczym ma 27 cm. N drzewcu znajduje się 87 nabitych gwoździ honorowych o dł. 3 cm i szer. 2,6 cm, wbitych czwórkami obok siebie. Jest 21 pełnych czwórek plus trzy gwoździe tej samej wielkości. Oprócz nich znajduje się sześć gwoździ honorowych o dł. 5,8 cm i szer. 3,8 cm oraz jeden gwoździe honorowy o dł. 5,5 cm i szer. 3,5 cm.

Na 87 honorowych gwoździach, umieszczonych na drzewcu sztandaru prabuckich rzemieślników są następujące adnotacje, począwszy od góry aż do dołu, w kolejności (podaję pełne hasła): 1. Ks. prob. Cz. Klimuszko; 2. Starosta Powiatu W. Czerwiński Prabuty; 3. Ks. Prefekt Zdz. Piechowiak; 4. Dr. S. Kubica Dyr. nauk. Inst. Rzem. Olsztyn; 5. Dyr. Sanatorium Dr. J. Lewitt; 6. Dr Wł. Sygnarski Lekarz Powiatowy; 7. Dyr. Państw. Gimn. Koedukac. H. Nissner; 8. Szewczyk Wizytator Szkół Zaw.

Olsztyn. 1947; 9. Zarząd Miejski m. Prabuty; 10. Sobieszcza-
czak Ref. Wyd. Przemysłów. Pow. Suszańskiego; 11. A. Biemowski Zaw. Stacji Prabuty; 12. Kom. Pow. MO Iława pr. Kożożewski; 13. Kom. MO W. Jurewicz Prabuty; 14. Powiat. Komitet. P.P.S. na pow Susz; 15. Inż. S. Manowski Prabuty; 16. Pow. Zw. Samopomocy Chłopskiej pow. Suszańskiego; 17. Zrzeszenie Kupców Prabuty 1947; 18. R. Chrz. Ign. Walentowicz J. Budzeniowa; 19. R. Chrz. Kloniowski Niewnerowa (?) 1947; 20. Chrzestni St. Sendrowicz H. Sygnarska; 21. R. Chrz. M. Gruszka Sendrowiczowa; 22. Kierownik Szkoły Powsz. F. Pokoj-
ski Prabuty; 23. Powiat. Komitet P.P.R. na pow. Susz; 24. Kier. P.U.B.P. Iława; 25. Kier. Cukrowni M. Gardzielew-
ski Prabuty; 26. Chrzestni S. Skowroński H. Garstkowa; 27. R. Chrz. Z. Kozieziemski J. Landowska; 28. R. Chrz. J. Biegański, Jędrzejczakowa; 29. R. Chrz. Eug. Krysik, Błagowieszczeńska; 30. R. Chrz. Jędrzejewski Jarzęb-
kowska; 31. R. Chrz. Krasieński. Razpopinowa Cz.; 32. R. Chrz. M. Krysikowa Adamkiewicz Wal.; 33. R. Chrz. J. Rałkowski H. Wisocka; 34. R. Chrz. Wielgoszyński J. Skibowa; 35. R. Chrz. J. Klimczuk Ejankowska P.; 36. R. Chrz. Szajner Kleniewska; 37. R. Chrz. Skiba H. Pokojsja; 38. R. Chrz. A. Piepiora Habrytowa; 39. R. Chrz. K. Baniecki Kołodziejczak; 40. R. Chrz. J. Brzezińska H. Litewkova; 41. R. Chrz. S. Szymański Kozieziem-
ska B.; 42. R. Chrz. Kostończyk Brzozowska K.; 43. R. Chrz. J. Kozieński Lenkiewiczowa; 44. R. Chrz. J. Litew-
ka Z. Kopowska 1947; 45. R. Chrz. F. Żochowski A. Stępnio-
wa; 46. R. Chrz. Zambrzycki Głonkova 1947; 47. R. Chrz. Osipów Kaczmarkowa 1947; 48. R. Chrz. Włoskowski Gańczukowa; 49. R. Chrz. J. Samson Ba-
dziński; 50. R. Chrz. J. Wysocki Z. Biegańska; 51. R. Chrz. St. Kaczmarek Łopuszańska 1947; 52. R. Chrz. Cz. Zelmański J. Wiśniewska; 53. Marzec Szczepańska; 54. R. Chrz. B. Czarnecki Chrobotowa Wal.; 55. Chór Kościelny „Echo” Prabuty; 56. Koło Inw. Wojennych Pow. Suszańskiego; 57. Cech. Piekarzy i Cukierników Grudziądz; 58. Cech Stolarzy i pokr. Zawod. Olsztyn; 59. Cech Fryzjerów i Perukarzy w Olsztynie; 60. Cech Szew-
ców i Rzemioł Pokr. W Olsztynie; 61. Woj. Cech Foto-
grafów i Introligator; 62. Korporacja Mistrzów Komi-
niarskich na Woj. Mazur w Olsztynie; 63. Cech piekarzy i Cukierników w Olsztynie; 64. Cech Krawców i pokr. Zawodów w Olsztynie; 65. Cech Zbiorowy Rzemieśl Ostróda; 66. Cech Zbiorowy Rzemieśl w Iławie; 67. Cech Zbiorowy Rzemieśl w Biskupcu pow. Susz; 68. Cech Zbio-
rowy Rzemieśl w Suszu; 69. Cech Zbiorowy Rzemieśl w Węgorzewie; 70. Cech Rzeźn. – Wędlin w Gdańsku; 71. Cech Zbiorowy Rzemieśl w Orne-
cie; 72. Cech Rzemieśl w Warłemborku Barczewo; 73. Cech Zbiorowy w Jezio-
ranach; 74. Tow. Samodz. Rzem. Lidzbark; 75. Cech Kowalski Brodnica; 76. Pow. Cech Rzemieśl Sztum; 77. Cech Rzemieśl w Szczytnie; 78. Cech Zbiorowy w Gi-
życku;

(dokończenie na str. 10)

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICUS” w Prabutach

ul. Łąkowa 33 82-550 Prabuty

PORADNIK PACJENTA

Przychodnia NZOZ „MEDICUS” w Prabutach jest czynna w dni powszednie w godzinach od 7:30-18:00

Informacje ogólne

Zachorowania nagłe po godzinie 18:00 oraz w dni wolne od pracy - należy zgłaszać się do Ambulatorium w Szpitalu w Kwidzynie ul. Hallera 30.

Urazy - można zgłaszać się do

Ambulatorium Chirurgicznego w Szpitalu w Kwidzynie czynnego całą dobę, z książeczką RUM, bez skierowania.

Stany zagrożenia życia, wypadki - zgłoszenia pod telefonem: 999 (Pogotowie Ratunkowe)

Do lekarza specjalisty - wymagane są skierowania od lekarza rodzinnego z wyjątkiem: okulisty, dermatologa, psychiatry.

Pobieranie materiałów do badań laboratoryjnych - odbywa się w gabinecie zabiegowym w poniedziałek, wtorek, czwartek i piątek w godzinach od 7:30-9:30

Recepty na leki stałe - istnieje możliwość wypisania recepty na leki stałe po uprzednim zostawieniu książeczki RUM w rejestracji, odbiór w dniu następnym.

Rejestracja

Na dany dzień osobiście od godziny 7:30 lub telefonicznie (od godziny 8:30). W piątki można się rejestrować na określony dzień następnego tygodnia.

Poradnia dla dorosłych tel. 0-55-2783020, 0-55-2782706

Poradnia dla dzieci tel. 0-55-2783535

Idąc do lekarza należy zabrać ze sobą książeczkę RUM z aktualnym wpisem wyboru lekarza, pielęgniarki środowiskowo/rodzinnej lub dowód opłaty składki zdrowotnej.

Poradnie specjalistyczne

działające w NZOZ „MEDICUS” w Prabutach

1. Poradnia Alergologiczna
2. Poradnia Reumatologiczna
3. Poradnia Ginekologiczna
4. Poradnia Okulistyczna
5. Poradnia Rehabilitacji Ambulatoryjnej i Gabinet fizjoterapeutyczny

Informacje szczegółowe i zapisy do poradni w Rejestracji Ogólnej.

Bardzo prosimy o aktualizację zapisu do pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej - w pokoju pielęgniarek środowiskowych w godz. 10:00-12:00 lub rejestracji ogólnej.

(wg informacji NZOZ „Medicus”)

Pomidor to zdrowie

Jaki pomidor jest, każdy wie. Zwłaszcza ci, uprawiający je, tak jak niżej podpisany. Roślina z rodziny psiankowatych, kapryśna na pogodę i podatna na wszechobecną dziś zarzę ziemniaczaną. Mało kto odważy się na uprawę pomidora pod gołym niebem. Proszę mi jednak wierzyć, że pomidor gruntowy ma nieporównywalny smak do jakichkolwiek pięknych okazów spod folii. Zawarte w nich witaminy, makro- i mikroelementy mają zbawienny wpływ na zdrowie, wygląd, a nawet na libido. A oto cała gama zbawiennych dla organizmu składników, zawartych w pomidorach: sód, potas, magnez, wapń, mangan, żelazo, kobalt, miedź, cynk, fosfor, fluor, chlor, jod, karoten, witaminy: A, K, B1, B2, B6, C; kwasy: nikotynowy, pantotenowy, foliowy, szczawiowy; biotynę. Ponadto: nienasycone kwasy tłuszczowe (NNKT) i pektyny (miękki błonnik), obniżające zawartość cholesterolu we krwi, co ma znaczenie w zapobieganiu miażdżycy.

Zjedzona dwa, trzy razy dziennie pomidorowa przekąska, dostarczy organizmowi sporą dawkę witaminy C (trzy pomidory to odpowiednik soku z całej cytryny), ułatwi przyswajanie żelaza, a także wzmocni organizm.

Pomidory można jeść do woli, nawet gdy dbasz o linię. Zawierają dużo wody, błonnik, niewiele cukrów i kalorii. Średniej wielkości pomidor dostarcza organizmowi około 15 kcal. Substancje zawarte w tych warzywach przyspieszają spalanie tłuszczu, oczyszczają organizm z toksyn, a także odmładzają i ujędrniają skórę. Gdy jesz dużo pomidorów, jej kolor staje się zdrowszy. Nie dość na tym, warzywa te chronią przed złymi skutkami promieniowania ultrafioletowego.

Oprócz świeżych pomidorów, warto też jeść zupy i sosy. Dania takie zawierają spore ilości potasu, który reguluje ciśnienie krwi, witaminy E, opóźniającej starzenie się i beta-karotenu, mającego działanie antyoksydacyjne, korzystnie wpływającego na funkcjonowanie wzroku i systemu immunologicznego.

Z kolei pijąc sok pomidorowy, dostarczymy organizmowi witaminy z grupy B (mają one korzystny wpływ na układ nerwowy), magnez i brom (działają uspokajająco). Nie zapomnij o keczupie. I w nim zawarte są cenne składniki. Przetworzone pomidory są jednym z bogatszych źródeł przeciwrakowego likopenu (występuje zwłaszcza w suszonych pomidorach). Likopen jest naturalnym pigmentem z grupy karotenoidów. Działa antynowotworowo, zwłaszcza zapobiega rakowi prostaty i gardła. Jest najlepiej przyswajany przez organizm właśnie w zupach, sosach i przetworach, gdyż dobrze rozpuszcza się w tłuszczach.

Pomidory należy jeść w całości, gdyż skórka i pestki działają oczyszczająco na jelita. Zatem teza o przyklejających się do ścianek żołądka skórkach pomidora jest mitem. Jako zdeklarowany hodowca i smakosz pomidorów szczerze namawiam: jedzcie je na zdrowie!

Marek Szulc

wieści z ratusza...

Choinko, piękna jak las...

Święta Bożego Narodzenia tuż, tuż. Wśród wielu sprawunków, które należy załatwić w tym gorącym okresie jest zakup choinki. Najlepiej żywej, gdyż tylko prawdziwe drzewko przyniesie do naszego domu prawdziwy zapach lasu.

Od lat sztuczne choinki reklamowane są jako „ekologiczne”, gdyż pozwalają jakoby zastąpić wycinkę drzewek w lesie. Tymczasem rzeczywistość jest zupełnie inna; do wytworzenia plastikowego drzewka używa się substancji chemicznych, które same w sobie stanowią zagrożenia dla środowiska a proces produkcji daje nieprzyjemne wyziewy zakładów przemysłowych. Sama choinka plastikowa jest „bezduszną” i wprowadza do domu „chemiczną” atmosferę, zaś po kilku latach użytkowania trafia na śmietnik, po czym rozkłada się przez całe dziesięciolecie, (nawet twierdzi się, że 400 lat!) ponownie „zasilając” nasze otoczenie w szkodliwe substancje.

Tymczasem żywa choinka wnosi do naszego domu prawdziwy zapach lasu i dobrą aurę. Nawet jeśli po kilku tygodniach opadnie zupełnie z igieł, pozostaje wciąż elementem przyjaznym człowiekowi.

Poza tym drzewka podczas kilkuletniego wzrostu na plantacji wiążą w swoim organizmie znaczne ilości dwutlenku węgla a korzenie pozostałe po wycięciu choinki pozostają w glebie, powodując jej wzbogacenie w próchnicę. Samo drzewko w krótkim po wyrzuceniu z domu czasie ulega naturalnemu rozkładowi.

Kupując legalnie naturalną choinkę nie musimy się obawiać, że w jakikolwiek sposób szkodzimy lasom - przekonują leśnicy. Twierdzą, że sprzedawane naturalne choinki i tak musiałyby zostać wycięte, w ramach pielęgnacji drzewostanu. Ponadto plantacje choinkowe są często zakładane pod liniami energetycznymi, gdzie normalny wysoki las i tak nie może rosnąć.

Ludzie często decydują się na zakup choinek w donicach, gdyż wiosną można je wysadzić w swoim ogródku. Należy jednak pamiętać, żeby po Święcie Trzech Króli koniecznie choinkę przenieść do chłodnego pomieszczenia. Jeżeli nie dysponujemy piwnicą, choinkę można wystawić na balkon, z zachowaniem zasady, aby chronić ją przed szokiem termicznym - gwałtowną zmianą temperatur z pokojowej na mroźną. Trzeba również pamiętać o „ociepleniu doniczki” tak, aby nie przemrozić systemu korzeniowego drzewka. Przechowaną w ten sposób choinkę należy wczesną wiosną wysadzić w ogródku lub lesie, pamiętając, aby nie zawiązać systemu korzeniowego. Po posadzeniu obficie podlać wodą, drzewko zaś przywiązać do silnego palika, aby w pierwszym roku uchronić je przed wiatrami, które poruszając nim, obrywają nowo rozwijające się korzenie włóśnikowe.

Żywa choinka ma tyle samo zalet, co sztuczna wad, zatem Wesołych Świąt, wypełnionych zapachem lasu!

Marek Szulc

Podaruj innym radość Świąt

Taki cel przyświecał organizatorom, prabuckim Stowarzyszeniom na Rzecz Ubogich i na Rzecz Osób Niepełnosprawnych podczas akcji zbierania artykułów spożywczych w placówkach handlowych.

W dwie przedświąteczne soboty wolontariuszy obu stowarzyszeń wspomagała grupa wokalna „Elfy” z MGOK, śpiewając kolędy pod „Polo-marketem” i „Biedronką”

Andrzejki u seniorów

Przy wsparciu kwidzińskiego Centrum Pomocy Rodzinie i PEFRON-u emeryci, renciści i inwalidzi w naszego koła bawili się na „andrzejkach” w sali MGOK.

Przepis na cały rok

Wziąć dwanaście miesięcy, obmyć je dobrze do czysta z goryczy, chciwości, pedanterii i lęku i podzielić każdy miesiąc na 30 lub 31 części tak, żeby zapasu starczyło akurat na rok. Każdy dzionek przyrządza się oddzielnie, biorąc po jednej części pracy i dwie części wesołości i humoru. Dodać do tego trzy kopiaste łyżki optymizmu, łyżeczkę tolerancji, ziarnko ironii i szczyptę taktu. Następnie całą tą masę polewa się obficie miłością. Gotowe danie ozdobić bukietkami małych uprzejmości i podawać je codziennie z pogodą ducha i porządną filiżanką ożywczej herbaty...

Policja radzi - uwaga narkotyki!

Wytyczne dla rodziców, czyli co należy wiedzieć i co należy zrobić, aby chronić dziecko przed narkotykami.

Narkotyki stały się dostępne wszędzie: w szkole, na ulicy, w dyskotecy. Wcześniej czy później kontakt z nimi może się przydarzyć każdemu dziecku, także

Twojemu. Stanowią realne niebezpieczeństwo, nawet jeśli dziś myślisz sobie: „mój syn, moja córka nigdy tego nie zrobi...”. Powinieneś jednak zdawać sobie sprawę, że wiele zależy od Ciebie. To właśnie Ty możesz mieć ogromny wpływ na to, czy Twoje dziecko sięgnie po środki odurzające.

Co powinieneś wiedzieć?

Często dzieci wiedzą na temat narkotyków dużo więcej od nas, rodziców. Przeważnie jednak ich informacje wynikają z mitów krążących wśród młodzieży i nie są prawdziwe. Jeśli chcesz być dla dziecka autorytetem i partnerem podczas rozmów na ten temat, powinieneś:

- wykazać się rzetelną wiedzą na temat środków odurzających, aby umieć obalić fałszywe przekonania, jakie Twoje dziecko posiada na temat narkotyków.
- nauczyć się rozpoznawać sygnały ostrzegawcze, wskazujące na zażywanie środków odurzających.

Podstawowe informacje dotyczące tego, jak zapobiegać uzależnieniom, jak rozpoznać, że dziecko sięgnęło po narkotyki i co zrobić w takiej sytuacji, znajdziesz w tym artykule. Swoją wiedzą posłuży Ci także specjalista w Ośrodku Interwencji Kryzysowej, szkolny psycholog lub pedagog, a sporo książek z tego zakresu oferują księgarnie i biblioteki.

Co możesz zrobić, aby zapobiegać?

Dbaj o dobry kontakt z dzieckiem. Powinieneś jak najczęściej:

- okazywać dziecku ciepło i czułość;
- rozmawiać, nie unikać trudnych tematów;
- słuchać uważnie i nie lekceważyć jego problemów, służyć radą;
- nie oceniać i nie porównywać z innymi;
- nie wyśmiewać, nie krytykować, nie stawiać zbyt wysokich wymagań;
- doceniać starania i chwalić postępy;
- pomagać uwierzyć w siebie, uczyć podstawowych wartości;
- poznawać przyjaciół swojego dziecka;
- zawsze wiedzieć gdzie, z kim jest i co robi Twoje dziecko;
- wyrażać zdecydowaną negatywną postawę wobec narkotyków.

Sygnały ostrzegawcze,

czyli na co należy zwrócić uwagę. Pierwsze próby z narkotykami dziecko zwykle starannie ukrywa przed dorosłymi. Wszelkie niepokojące zmiany będzie Ci na pewno łatwiej zauważyć, jeśli masz z dzieckiem dobry kontakt, wiele ze sobą rozmawiacie i dużo czasu spędzacie razem. Pamiętaj jednak, że niektóre zachowania i postawy mogą mieć inne przyczyny, takie jak kłopoty szkolne lub rodzinne, zranione uczucia, niepowodzenia w kontaktach z rówieśnikami i wiele innych, które należy traktować równie poważnie i starać się pomóc dziecku je rozwiązać. Zmiany w zachowaniu, na które powinieneś zwrócić uwagę:

- nagłe zmiany nastroju i aktywności, okresy wzmożonego ożywienia przeplatane ze zmęczeniem i ospałością;
 - nadmierny apetyt lub brak apetytu;
 - spadek zainteresowań ulubionymi zajęciami;
 - pogorszenie się ocen, wagary, konflikty z nauczycielami;
 - izolowanie się od innych domowników, zamykanie się w pokoju, niechęć do rozmów;
 - częste wietrzenie pokoju, używanie kadzidełek i odświeżaczy powietrza;
 - wypowiedzi zawierające pozytywny stosunek do narkotyków;
 - bunt, łamanie ustalonych zasad, napady złości, agresja;
 - nagła zmiana grona przyjaciół na innych;
 - niewytłumaczone spóźnienia, późne powroty lub też noce poza domem;
 - kłamstwa, wynoszenie wartościowych przedmiotów z domu;
 - tajemnicze, krótkie rozmowy telefoniczne, nagłe wyjścia
- Zmiany w wyglądzie zewnętrznym:
- spadek ciężaru ciała, częste przeziębienia, przewlekły katar, krwawienia z nosa, bóle różnych części ciała, zaburzenia pamięci oraz toku myślenia;
 - przekrwione oczy, zwężone lub rozszerzone źrenice;
 - bełkotliwa, niewyraźna mowa;
 - słodkawa woń oddechu, włosów i ubrania, zapach chemikaliów;
 - ślady po ukłuciach, ślady krwi na bieliźnie;
 - brak zainteresowania swoim wyglądem i nieprzestrzeganie zasad higieny.

Im głębsza faza uzależnienia, tym objawy choroby są bardziej widoczne, wynikają z utraty kontroli nad braniem środków odurzających. Wzrasta ryzyko przedawkowania i śmierci.

Zmiany w zachowaniu i wyglądzie zewnętrznym mogą być różne, w zależności od rodzaju zażywanych narkotyków i fazy uzależnienia.

Podstawowe rodzaje środków odurzających i symptomy ich zażywania:

1. środki chemiczne - kleje, rozpuszczalniki

Zwróć uwagę na:

- zapach rozpuszczalników, plastikowe torebki z zawartością kleju, tuby kleju, pojemniki, chusteczki nasączone środkami wziewnymi.

Twoje dziecko...

Policja radzi - uwaga narkotyki!

Objawy zażywania:

· kichanie i kaszel, krwawienia z nosa, zapalenie spojówek, zamazana mowa, nudności, zawroty głowy, zaburzenia koordynacji ruchowej, utrata łaknienia, senność lub euforia, nadwrażliwość na światło

2. kanabinizmy (marihuana, haszysz)

Zwróć uwagę na:

· zielony susz, bibułę papierosową, lufki, fajki, fifki do palenia, brązowe lub czarne kulki i kostki haszyszu, płyn o wyglądzie syropu (olej haszyszowy) często używany do nasączenia zwykłych papierosów lub skrętów z marihuany

Objawy zażywania:

- słodkawa woń oddechu, włosów i ubrania, chichot, euforia, przekrwione oczy, kaszel, zwiększone łaknienie, zaburzenia koordynacji ruchowej, senność, halucynacje, urojenia, uczucie paniki.

3. amfetaminy

Zwróć uwagę na:

· biały proszek, różnokolorowe tabletki, pigułki, kapsułki, kryształki, opakowania (małe plastikowe woreczki)

Objawy zażywania:

· rozszerzone źrenice, poczucie siły i spotęgowana energia, wzmózona aktywność, bezsenność, brak apetytu, pobudzenie psychoruchowe, niepokój, euforia.

4. kokaina

Zwróć uwagę na:

· biały proszek lub bezbarwne i bezwonne kryształki, rurki do wdychania, jasnobrązowe kuleczki (crack)

Objawy zażywania:

- rozszerzone źrenice, nadpobudliwość, gadatliwość, niepokój psychoruchowy, wzmózona aktywność, niepodatność na zmęczenie, brak łaknienia,

5. LSD (psylocybina, meskalina)

Zwróć uwagę na:

· miniaturowe znaczki, bibułki, kostki cukru nasączone roztworem

Objawy zażywania:

· rozszerzone źrenice, urojenia o przykrych treści, lęk, panika, zaburzone postrzeganie rzeczywistości, potliwość, nudności.

6. PCP (fencyklidyna)

Zwróć uwagę na:

· krystaliczny proszek, pigułki lub płyn do wstrzykiwania

Objawy zażywania:

· zwężone źrenice, zamazana mowa, pocenie się, nudności i wymioty, urojenia o przykrych treści, panika, przerażenie, sztywnienie mięśni, niecelowe i dziwne zachowania.

7. Opiaty (heroina, morfina)

Zwróć uwagę na:

· biały lub brązowy proszek, białe kryształki, tabletki, brunatny płyn

Objawy zażywania:

- zwężone źrenice, wilgotne oczy, opadające powieki, ślady nakłuć na ciele, osłabienie, zawroty głowy, apatia, nudności i wymioty, senność, potliwość.

Co zrobić,

gdy dziecko ma już za sobą pierwszy kontakt z narkotykami?

Może się zdarzyć, że pomimo Twoich najlepszych starań, uwagi i znajomości problemu, twoje dziecko sięgnie po narkotyki.

Nie możesz wtedy:

· wpadać w panikę i przeprowadzać zasadniczych rozmów z dzieckiem, kiedy jest ono pod wpływem środka odurzającego;

· udawać, że to nieprawda, wierzyć w przedstawione fakty i bezgranicznie ufać dziecku;

· usprawiedliwiać dziecka, szukając winy w sobie lub np. złym towarzystwie;

· wierzyć zapewnieniom dziecka, że ma kontrolę nad narkotykami i że samo poradzi sobie z tym problemem;

· nadmiernie ochraniać dziecka przed konsekwencjami używania narkotyków, np. pisać usprawiedliwień nieobecności w szkole spowodowanych złym samopoczuciem po zażyciu środków odurzających, spłacać długów dziecka;

· poddawać się.

Musisz koniecznie:

· zastanowić się, dlaczego dziecko sięga po narkotyki; czy powody nie są związane z sytuacją w waszej rodzinie, jeśli tak, pomyśl, co można zmienić;

· działać! - nie liczyć na to, że problem sam się rozwiąże; szukać pomocy u specjalistów

· wspólnie ze specjalistą i dzieckiem ustalić reguły postępowania i konsekwentnie ich przestrzegać;

· stosować zasadę „ograniczonego zaufania”, starać się zawsze wiedzieć, gdzie jest i co robi Twoje dziecko.

Narkotyki i prawo

Łamanie prawa przez dziecko biorące narkotyki związane bywa zwykle ze zdobywaniem pieniędzy na ich zakup. Mogą więc zdarzać się kradzieże, wynoszenie z domu wartościowych przedmiotów, handel narkotykami, a także bójki, rozboje i prostytucja.

Może zdarzyć się również, że Twoje dziecko samo nie zażywa narkotyków, a jedynie handluje nimi dla chęci zysku. Powinno Cię zaniepokoić, jeśli zauważysz, że posiada pieniądze z niewiadomego źródła, kupuje nowe, czasem drogie rzeczy, prowadzi niejasne interesy z kolegami.

Powinieneś wiedzieć, że:

· posiadanie narkotyków w Polsce jest nielegalne, zagrożone grzywną i karą do 5 lat pozbawienia wolności;

· produkcja środków odurzających jest zagrożona grzywną i karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 10 lat;

· za handel narkotykami grozi kara grzywny i pozbawienia wolności od roku do 10 lat, udzielanie środka odurzającego lub nakłanianie do zażycia jest zagrożone karą do 5 lat pozbawienia wolności.

Gdzie szukać pomocy:

1. Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Kwidzyn ul. Warszawska 14 tel. (055)-279-70-13;

2. Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR Gdańsk ul. 3-go Maja 6 tel. (058) 302-63-89;

3. NZOZ „Mrowisko”, Sopot ul. Niepodległości 817a, tel. (058) 550-26-96 (inf. KP Policji Kwidzyn)

Rzemieślniczy Sztandar

(dokończenie ze str.5)

79. Cech Zbiorowy w Reszlu; 80. Cech Zbiorowy Rzemieśl w Braniewie; 81. Cech Piekarzy i Cukierników Brodnica; 82. Zw. Zaw. Przem. Poligraf. Grudziądz; 83. Cech Piekarzy i Cukierników Bytom; 84. Cech Ogólno Rzemieśl Barcin; 85. Cech Zbiorowy Rzemieśl Lidzbark Warm.; 86. R.Chrz. Czarniecki Chrobotowa 1947 (dublika); 87. Cech Metalowców w Olsztynie. Od góry: - (o wymiarach 5,8/ 3,8): 88. Prezes Izby Rzemieśl J. Łukiewski Olsztyn; 89. Dyr. Izby Rzemieśl Mgr. K. Lisowski Olsztyn; 90. Wice. Dyr. Izby Rzemieśl E. Szpaderski 1947; 91. A. Garstke Honorowy czł. Cechu 1947; 92. H. A. Czajkowsy Mistrz Zegarmistrzowski Prabuty 12.X. 47 r.; 93. Woj. Cech Zegarmistrzów. Złotników. Jubilerów, Grawerów i Optyków; 94. Starosta Suszański E. Ligocki 1947.

Sztandar „Cech Zbiorowy Rzemieślników W Prabutach, 1947”, który noszono w procesjach Bożego Ciała i podczas uroczystości państwowych, obecnie jest w posiadaniu Pana Zygmunta Welsanda, znanego i cenionego mistrza blacharskiego.

Od Pani Jadwigi Cyganowskiej, córki Ludwika Kołodziejczaka, mistrza ślusarskiego – Starszego Cechu Rzemieślniczego otrzymałem listę rzemieślników, w sumie 39 osób. Oto one:

Kołodziejczak Ludwik- mistrz ślusarski, Badziński Czesław- mistrz stolarski, Matysek Hubert- mistrz piekarski, Lewandowski Franciszek- ślusarz, Wojciechowski Aleksy- szewc, Brukało Aleksander- stolarz, Gjankowski Maksymilian- drukarz, Neuman Jan- piekarz, Ostrowski Zygmunt- stolarz, Kaźmierczak- fryzjer, Glonek Bolesław- kominiarz, Gralewski Franciszek- krawiec, Jędrzejczak Bolesław – rzeźnik, Mejka Stanisław – rzeźnik, Gańczuk Włodzimierz – rzeźnik, Basała Stanisław – kowal, Lech Władysław – kowal, Sadowski- kowal, Zebrowski – kowal, Czajkowski Adam – Zegarmistrz, Kopowski Stanisław – kołodziej, Stępka Józef – malarz, Rojewski Ignacy – krawiec, Dembek Jan – piekarz, Bajon Józef – szewc, Landowski Julian – fryzjer, Welsand Alfons – blacharz, Hrzawski Józef – szewc, Rogowski – szewc, Bobowski Jan – szewc, Gaszka Jan – ślusarz, Baczyński – krawiec, Oleszak – szewc, Sarnowski – krawiec, Marciniak Witold – fotograf, Brukało – stolarz, Stępniewski Antoni – ślusarz, Piskorski – malarz, Hryniewiecki – zdun. Od siebie dodam jeszcze nazwisko Pana Alojzego Grau, mistrza fryzjerskiego, i jednocześnie harcymistrza ZHP.

Oddając do druku ten tekst, chciałbym zachęcić zwłaszcza młodych ludzi, pasjonatów ziemi prabuckiej, do „szukania” w przeszłości, do wskrzeszania historii naszej małej Ojczyzny.

Antoni T. Klejnowski

Historycznie o Obrzynowie

Posiłkując się „Przewodnikiem po Powiślu” autorstwa Antoniego Bargańskiego i Henryka Michałaka (za przyzwoleniem autorów) prezentuję w tym numerze historyczne dzieje największego sołectwa gminy Prabuty.

Obrzynowo (Riesenkirch) pojawiło się w słowie pisany w 1236 roku. Niemiecka nazwa wsi zapewne wywodzi się od staropruskiego pola osadniczego Resia (Resyn), więc spekulacje typu „kościół olbrzyma” są tu nieuprawnione. W owym 1236 roku Krzyżacy pod wodztwem Henryka z Miśni zburzyli tu pruski gród, a 13 lat później na mocy Traktatu Dzierżońskiego (zawartego w obecności legata papieskiego pomiędzy Wielkim Mistrzem Heinrichem von Wida a miejscowymi Prusami, nawróconymi na chrześcijaństwo) Prusowie wybudowali w Obrzynowie kościół. Pod koniec XIII wieku wieś od Prusa Naviera przejął biskup Henryk. W 1376 roku miała miejsce lokacja wsi (być może kolejna), dokonana przez Biskupa Mikołaja I na prawie chełmińskim. I tu ciekawostka: lokacja obejmowała 160 łanów, a ówczesny łan to prawie 18 hektarów. Zatem oficjalnie ulokowano 2.880 ha, z czego 90 hektarów (5 łanów) otrzymał sołtys a 6 łanów (108 ha) proboszcz. Sołtys miał też swój udział w opłatach sądowych w wysokości 1/3. Co za rozrzutność biskupa...

We wsi funkcjonowały dwie karczmy oraz szkoła. Kościół, pierwotnie drewniany uległ spaleni podczas „wojny głodowej” (patrz poprzedni numer GP) w 1414 r., podobnie jak cała wieś. Czytając „przewodnik” można stwierdzić, że kościoły były w szczególnej niełasce wszelkich najeźdźców. Nie inaczej było w Obrzynowie. Tamtejszy kościół kilkakrotnie spalony ostatecznie został zbudowany od podstaw w 1762 r. Po 1525 roku w wyniku reformacji kościół stał się świątynią ewangelicką, pierwszy pastor pojawił się w 1540 roku. Druga ciekawostka: nabożeństwa w XVI i XVII wieku odprawiano tu po polsku. Ilość łanów spadła z czasem do 106 i pod koniec XVII wieku Obrzynowo było wsią czynszową. Pod koniec XVIII wieku była to wieś królewska o 59 domach. W następnych wiekach nastąpił dynamiczny rozwój wsi, uważanej za jedną z największych i najlepiej zorganizowanych w ówczesnym powiecie suskim. Kilkunastu gospodarzy miało tu ponad 100 hektarów.

Tuż pod koniec II wojny światowej wieś liczyła prawie tysiąc mieszkańców, 220 domów i 1826 ha ziemi uprawnej. Dwuklasową szkołę ewangelicką obowiązkowo spalili wyzwoliciele ze wschodu. Szkołę uruchomiono ponownie już we wrześniu 1945 roku, jej pierwszym kierownikiem był Bolesław Bogucki, trzy lata później powstała miejscowa OSP, której pierwszym szefem był Stanisław Jasiak. Wśród kolejnych komendantów przewija się osoba Stanisława Żebrowskiego, obecnego sołtysa Obrzynowa, który stara się przywrócić jej dawną świetność. Ale na zwiększenie liczby mieszkańców nie ma wpływu... MS

rozmaitości...

Krzyżówka

W ostatniej krzyżówce popełniłem błąd, opuszczając kropki, na szczęście wytrawni szaradziści poradzili sobie, odgadując hasło. Wracam do techniki cyferek, jest pewniejsza...

1	2	6	3		4	5	6	
					7		2	
8								
				9	1			
10	10		11					9
		12	11					
13								
		14		8	15	16		
17		18			19			
20		3						
				5	21		13	
22								
					23			
24								
	4							
			25	7				12

Poziomo: 1. Przechowuje twoją kasę, a nie żona...,7. Ponoć sprawiedliwa i na wierzch wypływa, 8. Dychawica oskrzelowa, okropność... 9. Dziurę robi, a nie mysz..., 10. Sinatra, 12. Rasa psów w typie pinczera, 13. Imię kompozytora opery „Król Roger” 14. Teren działania policjanta lub kelnera, 19. Np. Luciano Pavarotti, 20. Zbiór leków pierwszej pomocy i środków opatrunkowych, 21. Tam pamiątkowe zdjęcia, 22. Żaglowy okręt lub statek z figurą na dziobie, 23. Z uczuciem o czworonożnym przyjacielu, 24. Wody - wyszło z mody..., 25. Niegdyś budynek przy wjeździe do miasta do pobierania opłat.

Pionowo: 2. Schielenzauer lub Morgenstern, 3. Stopień w marynarce wojennej, 4. Dafnia, pokarm dla gupików, 5. Czarownica, jędrza, 6. Ubikacja polowa, 11. Zbieracz, 15. W poprzedniej krzyżówce też tu był, 16. Skrzyżowany z równoleżnikiem, 17. Fajka wodna, 18. Nazwa benzyny silnikowej.

Litery z ponumerowanych pól utworzą hasło, które należy przesłać lub dostarczyć do MGOK na kartce pocztowej. Można też posłużyć się pocztą elektroniczną: mgok@prabuty.pl

Nagrody w postaci bonów do księgarni wartości 25 zł za rozwiązanie krzyżówek z poprzedniego numeru otrzymują: Wiesław Michałowski, Henryk Warchlewski, Dorota Czeszejko i Jolanta Lenartowicz. Proszę zgłosić się do redakcji - MGOK ul. Łąkowa 22 po odbiór bonów.

Dom rodzinny

Na wzniesieniu, tuż opodal drogi,
stał mój dom rodzinny, drewniany,
podobny do innych lecz taki ubogi,
choć był z drewna lecz podmurowany.

Stał samotny tajemnicą owiany,
jak dwór szlachecki zapomniany,
tak w mojej pamięci zapamiętany,
...z daleka widać było białe ściany...

Stał pośród drzew ciemnej zieleni,
drzewa chroniły go od wiatrów jesieni,
w dole wody Horynia szemrały,
i rzewne kresowe pieśni śpiewały

Dzisiaj, choć jestem tak daleko,
rodzinny dom tkwi pod powieką,
wiem, że nigdy tam nie wrócę,
i dlatego się smucę...

Oczekiwanie

Gdy przyjdiesz znów we śnie,
słodczyz ust przypomnisz mnie
i smak letniego ciepłego deszczu
i twoich niezapomnianych pieszczot

Stara wierzba z płaczu zgarbiona
stała przy drodze smutna, zamyślona,
szliśmy skrajem lasu, kochanie
ku zielonej lesnej polanie.

Na sosnach drżały kropelki rosy,
igliwie pachniało jak twoje włosy,
czekam na ciebie, zamykam powieki
lecz ty wciąż jesteś tak daleko...

Już świt, opadły poranne mgły,
rozwiały się moje cudne sny,
wiem, że znów przyjdiesz do mnie,
czekam cię i tęsknię ogromnie...

Leon Abramowicz

Wieczera

Choinka zielona,
nad nią gwiazda świeci,
bombki przyczepiono,
bawia dłonie dzieci...

Serca są z piernika,
lukrem ozdobione
dłonie przekazują
je w kolejne dłonie

Obrus położono,
na nim życia dary,
dzieci i dorośli
w radości są cali

Agnieszka Korol

rozmaitości

ROZKŁAD JAZDY POCIĄGÓW STACJA PRABUTY – ODJAZDY

(aktualny do 19.06.09)

BIELSKO BIAŁA, CZĘSTOCHOWA, KATOWICE,
WISŁA GŁĘBICE, ZAKOPANE **20.41 TLK** (1)

GDYNIA GŁ./TCZEW **8.24 TLK** (2), 9.55 (3), **13.36 TLK**, 21.19 (4), **21.34 Ex** (5), **21.38 TLK** (6)

ŁAWA GŁ. **5.26 TLK** (6), 6.19, 7.18 (7), 9.00, **12.21 TLK**, 14.08 (3), 15.00 (D), 16.04, 17.08, 19.07, **20.41 TLK** (1)

KIELCE **12.21 TLK**

KOŁOBRZEG, KOSZALIN **13.36 TLK**

KRAKÓW **12.21 TLK**, **20.41 TLK** (1)

LUBLIN **5.26 TLK** (6)

MALBORK 5.49, 6.52, **8.24 TLK** (2), 9.55 (3), 12.39, **13.36 TLK**, 15.18 (D), 16.38, 19.00, 21.19 (4), **21.34 Ex** (5), **21.38 TLK** (6)

OLSZTYN 7.18 (7), 14.08 (3)

WARSZAWA/ DZIAŁDOWO **5.26 TLK** (6), **12.21 TLK**, **20.41 TLK** (1)

Legenda:

Wytłuszczone - pociągi pospieszne, ekspresy i TLK

Ex – Ekspres

TLK – Tanie Linie Kolejowe - obowiązuje dopłata

(D) – kursuje od poniedziałku do piątku oprócz świąt, 2.I, 12.VI

(1) – kursuje codziennie oprócz 24.XII, 11.IV

(2) – kursuje codziennie oprócz 26.XII, 13.IV

(3) – kursuje codziennie oprócz 24,25.XII, 12.IV

(4) – kursuje codziennie oprócz 24,25,30,31.XII, 12.IV, 1,2.V

(5) – kursuje tylko w niedziele oraz 25.XII. - 3.I., 13.IV.

(6) - kursuje od poniedziałku do piątku oprócz 25.XII.- 4.I, 13.IV, 1.V, 11,12.VI

(7) - kursuje codziennie oprócz 25,26,31.XII, 1.I, 13.IV, 2,3.V

Zmiany w rozkładach dostępne są na stronach internetowych (www.pr.pkp.pl oraz www.intercity.pl)

Z uwagi na brak bezpośrednich pociągów do Gdańska we wcześniejszych godzinach rannych wyszukaliśmy **połączenia do Gdańska z przesiadką**. Oto one:

1) z Prabut 5.49 - w Malborku 6.23, z Malborka 6.30, w Gdańsku 7.24

2) z Prabut 6.52 - w Malborku 7.26, z Malborka 7.37, w Gdańsku 8.44

Uwaga: na stronach internetowych znalazły się nieścisłości, dotyczące okresu 15.XII. - 04.I. Doradzamy sprawdzenie na str. <http://rozklad.pkp.pl/index.html>

Połączenia do Warszawy obok.

Rozkład jazdy PKS Kwidzyn z przystanku Prabuty Dw. Kolejowy

Grodziec 15.10H

Ława przez Susz 8.05F 14.35* 14.35F

Kisielice przez Pólko 6.40F 15.50F

Kisielice przez Pławty, Klimy 15.20F

Kwidzyn D.A. 6.00A 6.57S 7.05 7.05S 8.10A 9.05U

10.05F 11.05U 12.05F 14.00S 14.30A

15.00F 15.40 16.40U 17.40U 18.40Un

19.40U 23.00

Kwidzyn Jabil, IP 5.00Sz 13.00Fz 21.00Sz

Kwidzyn Plati Lotnicza 5.00 13.00 21.00

Prabuty sanatorium 4.30 5.30U 6.48CHD 6.48S 6.48Sz

8.00A 8.50U 9.50F 10.50U 12.30 12.45F

13.50A 14.20S 14.48Fz 14.48 15.50U

15.50U 16.50U 18.50U 19.50Un

20.45SD 22.48CHDSz

Susz Rynek 16.20F

Susz przez Jawty 7.20H

Legenda:

U – nie kursuje 25.XII, 1.I, 1-dzień Wielkanocy

n – nie kursuje 24, 31.XII oraz w sob. przed Wielkanocą

F – kursuje od poniedziałku do piątku w dni robocze

S - kursuje w dni nauki szkolnej

H – kursuje w okresie wakacji i ferii szk. w dni robocze

C – kursuje w soboty, niedziele i święta

D – kursuje w dniach 24.12, 25.12, 31.12, 01.01, w Wielką Sobotę i pierwszy dzień Wielkanocy

z – nie zajeżdża na dworzec PKS

A – kursuje w dni powszednie

n – kursuje w niedziele

(według strony internetowej PKS Kwidzyn, ostatnia aktualizacja - 22 kwietnia 2008)

Połączenia PKP do Warszawy z przesiadkami w godzinach przerw między pociągami bezpośrednimi:

1) z Prabut 7.18 - w Ławie 7.47, z Ławy 8.06, w Warszawie 11.24

2) z Prabut 9.00 - w Ławie 9.29, z Ławy 9.34, w Warszawie 13.02 (uwaga, w rozkładzie internetowym podany jest okres kursowania 15.XII - 07.I.)

3) z Prabut 14.08 - w Ławie 14.36, z Ławy 14.54, w Warszawie Centr. 18.06

4) z Prabut 16.04 - w Ławie 16.34, z Ławy 16.59, w Warszawie 20.13 (uwaga, w rozkładzie internetowym podany jest okres kursowania 15.XII - 04.I.)

W następnym numerze spróbujemy uściślić ostateczny rozkład połączeń przesiadkowych i podamy go Państwu.

Tymczasem doradzamy wizytę na str. podanej obok.

Wydawca: MGOK 82-550 Prabuty ul. Łąkowa 22 tel. (055) 2782319, Redaktor Marek Szulc; e-mail: kulturaprabuty@op.pl. Druk: Drukarnia „W&P” Malbork ul. Akacyjowa 29 tel. (055) 2722585. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i opracowania materiałów nie zamówionych.